

Vestit a la piemontesa de seda de color ivori amb brodats

Museu actual:

Centre de Documentació i Museu tèxtil de Terrassa

Cronologia:

1770-1789

Gènere:

Dona

Vestit format per bata i faldilla confeccionats en otomà de seda de color ivori decorat amb brodats de fil de seda i fil metàl·lic daurat, i aplicacions de lluentons, vidrets i llunetes metàl·liques creant motius florals, llaços i cistells.

El cos de la bata és ajustat, amb ampli escot decorat amb punta de fils metàl·lics daurats del tipus “punta de España”. Està format per dues peces davant, que es perllonguen pels costats fins l’esquena on s’uneixen a les costures laterals on hi ha una gaia inserida, afegida posteriorment, per donar amplada a la cintura. Davant té obertura central que es corda amb 10 ullets a cada costat situats en un vista interior. El baix s’allarga fins a cobrir el ventre amb un pic de perfils rectes que puja pels costats fins a la cintura i torna a baixar pel darrere per formar un pic pronunciat al centre de l’esquena. Darrere té costura central i un costat a cada banda. El pic posterior i el centre de l’esquena queden ocults per una pala doble de teixit plegat que surt del faldó i que es subjecta a les espatlles amb dos gafets, de manera que amb aquesta peça sembla un vestit “a la francesa”, però sense ella, si es fa visible el pic posterior, sembla un vestit “a l’anglesa”. El faldó de la bata comença als costats del davant i es recull fent petits plecs encarats cap al darrere que segueixen la forma del pic posterior i acaben en un plec obert d’on surt la pala de l’esquena. Darrere, el faldó s’allarga en forma de cua i a la cintura té una obertura a cada costat amb cintes que pengen a l’interior, per recollir el faldó “a la polonesa”. Les mànigues són ajustades, de llargada 3/4, i decorades amb una banda i un volant esbiaixat. L’esquena està folrada amb tafetà de cotó i té una barnilla central i 6 a cada costat. El davant, en canvi, està folrat

amb tafetà de seda de color blanc i té una barnilla a cada costat de l'obertura. Les mànigues no tenen cap folre, excepte el volant, folrat amb seda.

La faldilla té forma rodona, amb una pala central davant i plecs encarats cap al darrere. Just en aquesta part els plecs són més estrets i estan encarats cap al centre, on hi ha una pala interior. La cintura està perfilada amb una cinta del mateix teixit i té obertures als laterals de 38cm de llarg, de manera que el contorn total de la cintura es reparteix en dos parts: la del davant té una mida de 35cm i la del darrere 31cm, i s'ajusten amb cintes als costats. La faldilla no té cap folre i el baix té una vora senzilla feta a mà.

La decoració brodada consisteix en petits ramells de flors disseminats per tota la bata i decoracions més elaborades amb sanefes, cistells i llaços, situats en parts concretes: al cos envolten l'escot i baixen pel davant, i també decoren el puny i la banda de les mànigues. Al faldó de la bata hi ha una banda ampla a cada costat de l'obertura i a la faldilla només hi ha decoració al davant, ja que és la part visible, formant una franja horitzontal central i una sanefa al baix. Descripció tècnica extreta de la base de dades IMATEX, del Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa.

Creador:

Desconegut

Firma:

Desconegut

Malauradament, la majoria de peces conservades són de producció anònima. No hi ha cap element distintiu que permeti relacionar-les amb seguretat amb un creador determinat. Cal destacar que probablement en la majoria de casos es tractava de confecció domèstica; d'altres, de confecció més complexa, estaven confeccionades per un sastre o per una cosidora sense cap tipus de reconeixement d'autoria.

Cal tenir en compte que fins a les acaballes del segle XIX, a les llars pobres o humils, homes i dones vestien peces fetes majoritàriament a casa. D'aquesta producció estrictament casolana es passà, amb el temps, a una concentració de la feina en mans d'uns artesans que s'hi dedicaven de manera exclusiva. Així, la producció passà de satisfer les necessitats familiars a satisfer una demanda externa, implicant l'aparició d'un artesà especialitzat que, en el cas de la confecció, derivà en la figura del sastre.

Contràriament al que podria semblar, la modisteria no havia estat sempre una tasca reservada a les dones. De fet no fou fins al 1675 que a França es va permetre que les dones exercissin en aquest àmbit, en considerar que no estava ben vist que a les dones les vestís el sexe oposat. A partir d'aquell any les cosidores franceses van poder confeccionar vestits per a dones, amb excepció de les cotilles, i la roba d'infants fins a vuit anys. A França, la confecció de cossos per a dones i nens va continuar essent un privilegi de la corporació de sastres fins al 1871.

És força evident que existia una diferència entre la feina de la cosidora o costurera i la del sastre, que probablement raïa, ja no tant en la qualitat de la feina, sinó en el valor que se li donava a aquest darrer. Tot i així, tampoc els sastres etiquetaven les seves peces. No serà fins al 1858, que el gran creador de moda Charles Frederick Worth començarà a etiquetar les seves peces amb el seu nom, a mode de marca. De fet aquesta pràctica ja es donava en altres àmbits, com la barreteria femenina (anomenada sovint "modes" a l'època). Aquest fet implicà una petita revolució en el món de la indústria de la moda, ja que per primera vegada es reconeixia el nom del creador com un valor afegit a la peça. En el cas català, les primeres etiquetes van aparèixer a finals dels anys 70 del segle XIX.

Ús:

Exterior

Tipologia d'ús:

Indumentària d'inspiració internacional

Tipus de peça:

Indumentària civil femenina

Tacte:

Suau

Rugós

Color:

Blancs

Ornamentació:

Brodat

Llaç

Senefes

Motius florals

Material:

Seda

Enllaços externs:

https://www.metmuseum.org/toah/hd/eudr/hd_eudr.htm

Hemeroteca:

Bibliografía:

- ARNOLD, J. Patterns of Fashion: Englishwomen's Dresses & Their Construction, vol. 1, c. 1660–1860. London: Wace, 1964.
- BOEHN, M. Von, La moda. Historia del traje en Europa desde los orígenes del Cristianismo hasta nuestros días, vol IV (siglo XVIII), vol V (1790-1817), Barcelona, 1928.
- BOUCHER, M. Historia del traje en occidente, Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2009.
- BOUCHER, M. 20.000 years of fashion, 2001 (1964).
- BUCK, A. Dress in Eighteenth-Century England. New York: Holmes & Meier, 1979.
- COSGRAVE, B. Historia de la moda: desde Egipto hasta nuestros días. Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2005.
- CULLEN, O. "Eighteenth-Century European Dress". In Heilbrunn Timeline of Art History. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2000–. http://www.metmuseum.org/toah/hd/eudr/hd_eudr.htm [1] (October 2003)
- CUNNINGTON, C. W., I CUNNINGTON, PH.. Handbook of English Costume in the Eighteenth Century. London: Faber & Faber, 1957.
- DELPIERRE, M. Dress in France in the eighteenth century. New Haven, Yale University Press, 1997.
- DESCALZO LORENZO, A.: "Modos y modas en la España de la Ilustración". A: Siglo XVIII: España el sueño de la razón. Madrid, Ministerio de Asuntos Exteriores, 2002, pp. 166-190.
- ENTWISTLE, J. El cuerpo y la moda: una visión sociológica, Barcelona, 2002
- FOX, C. (ed.) London—World City, 1800–1840. Exhibition catalogue. New Haven: Yale University Press, 1992.
- FRANCO RUBIO, G.A. “Al compás de la moda en los siglos modernos: (España, Siglo XVIII)” A: Los gustos y la moda a lo largo de la historia. Valladolid: Ediciones Universitarias, 2014; pp. 115-175
- HART, A. I NORTH, S. Fashion in Detail: From the 17th and 18th Centuries. New York: Rizzoli, 1998.
- HERRANZ RODRÍGUEZ, C. “Moda y tradición en tiempos de Goya” EA: Vida cotidiana en tiempos de Goya, Madrid: Lunwerg, 1996; pp. 73- 86
- JONES, J.M. Sexing La Mode: Gender, Fashion, and Commercial Culture in Old Regime France. Oxford: Berg, 2004.
- KODA, H. I BOLTON, A. Dangerous Liaisons: Fashion and Furniture in the Eighteenth Century. New Haven: Yale University Press, 2006.
- KOENIG, R. La moda en el proceso de civilización, Ed. Paidós, Valencia, 2002
- LAVER, J. Breve historia del traje y la moda. Madrid: Ediciones Cátedra, 1988.
- LEIRA SÁNCHEZ, A. "El vestido en tiempos de Goya", Anales del Museo Nacional de Antropología, 1997, IV, pp. 157-187. [2]
- LEIRA SÁNCHEZ, A. “La moda en España durante el siglo XVIII”, Indumenta,nº. 0, 2007, págs. 87-94; [3]
- LIPOVETSKY, G.; ROUX, E. El lujo eterno. De la era de lo sagrado al tiempo de las marcas. Barcelona, 2004

- MAEDER, E, ET AL. *An Elegant Art: Fashion & Fantasy in the Eighteenth Century. Exhibition catalogue.* New York: Abrams, 1983.
- MOLINA, Á. i VEGA, J. *Vestir la identidad, construir la apariencia. La cuestión del traje en la España del siglo XVIII.* Madrid, Ayuntamiento de Madrid, Área de Gobierno de las Artes, 2004.
- REDONDO, M. (2007). *Museo del Traje*, junio 2007. Modelo del mes: polonesa del siglo XVIII. [4]
- RIBEIRO, A. *Dress in Eighteenth-Century Europe, 1715–1789.* New Haven: Yale University Press, 2002.
- RIBEIRO, A. *The Art of Dress: Fashion in England and France, 1750–1820.* New Haven: Yale University Press, 1995.
- RIBEIRO, A. *The Visual History of Costume, vol. 4, The Eighteenth Century.* London: Batsford, 1983.
- ROCHE, D. *The Culture of Clothing: Dress and Fashion in the Ancien Régime.* New York: Cambridge University Press, 1994.
- TEJEDA FERNÁNDEZ, M. *Glosario de términos de la indumentaria regia y cortesana en España: siglos XVII y XVIII.* Málaga: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Málaga: Real Academia de Bellas Artes de San Telmo, 2006.
- TOUSSAINT-SAMAT, M. *Historia técnica y moral del vestido,* Madrid: Editorial Alianza, 1994.
- WAUGH, N.; WOODWARD, M. *The cut of women's clothes 1600-1930.* London : Faber and Faber. 1968.
- LE BOURHIS, KATELL, ED., *The Age of Napoleon: Costume from Revolution to Empire, 1789–1815* [5]
- Nota: aquesta és una selecció bibliogràfica àmplia que pretén ser només una aproximació al període de la peça.